

אלא כשאין החמצן לפניו לא הטריחתו לבדוק על ידי מכבדת מאחר שאינו מזומן להכשיל בו, (ואי אפשר) [ואפשר] לו לצאת מהובת ביעור על ידי ביטול, וاع"פ שאפשר שייהה שם חמץ שנתגלגל לשם מן הצדדין, ל"ש.

ח, ב. [אמר רב עליונה ושלטמה הימנה]¹. עיקר הפירוש כמו שפירש"י ז"ל² שלדעתם בח"ה אין השורות מן הארץ עדשמי קורה. וכן בדין שהרי ב"ש הם שפירשו על פניהם כל המרתף, אבל שורות סתם איןן אלא שורה אחת בלבד.

ויש שפירש³ שלב"ה נמי השורות הם על פניהם כל המרתף, ועליונה ושלטמה הימנה הם השנים העליונות על פניהם כל המרתף באורך וברוחב. והאי דקא דאיך חיצנותם משומש פנוי השורות הכלל⁴ צד הפתח⁵ והן כלין עד סוף המרתף. [וחיצונה⁶ ושלטנו⁷] הימנה היא מון הארץ ועדשמי הקורה⁸, וקסבר דעת פניהם כל המרתף דקאמרי ב"ש היא שורה אחת ממשין גם כדברי ר' יוחנן⁹. ולפי שיטה זו כשארמו ב"ש שתי שורות על פניהם כל המרתף לאו גמץ כולם, שהרי אף ב"ה סבורים כן שהוא על פניהם כל המרתף¹⁰, אלא שהם מפרשין שהן עליונות וחיצנותם וב"ש לא פרישו כלום.¹¹

ט, א. [אין חוששין שמא גיררה חולדה מבית לבית וממקומם למוקם]¹². נראה דמדובר מקום באותו הבית עצמה² קאמני³, ולמי' שם הניה את החמצן אחד אין לו לחוש שמא גוררו ממנו עכברים ואע"פ שהוחזק החמצן בבית. דהא איזטראיכא לה לאשומעןין⁴, ותלי לה באם כן מחצר לחצר ומעיר לעיר ואין⁵ לדבר סוף. כלומי' שם אתה אומ' שהחמירו הכלמים לבדוק בענין הזה, אף מחצר לחצר ומעיר לעיר יש לך לחוש שבידוע שיעיש שם חמץ, שאי אפשר שיבדקו הכל חמוץ כאחת, וכיון שכן אף כשהוחזק החמצן בבית

1 בכתה"י מחוק. 2 בד"ה עליונה ושלטמה הימנה. 3 הוא פיר"ח, ר' להלן בהערות. 4 חסר: רואות. 5 פירוש, והוא דקא דיקרב מלשון חיצנותה לשורה העליונה ושלטמה הימנה, היינו שלפ"ז נמצאו שצדי שתי השורות רואות את הפתח ושתיהן חיצנותם, אבל לדבריו שמדובר בשתי השורות הן מן הארץ ועדשמי קורה, כמובואר להלן, רק השורה הרואה את הפתח היא חיצונה ממש ולא זו שלפניהם הימנה. השווה עם מ"ש בפיר"ח: ואע"פ שככל השורות שבmortarth וכו. עיין בדבריו. 6 כ"ה בפיר"ח וברש"י כי"ר (ר' לד"ס) ובՅיעור הל' ביעור חמץ דף קי"ח ע"ג, ובכ"י ובש"א. ר' ונוסח הדפוס, עליונה ושלטנו הימנה¹³ איננו מתקבל לפירוש זה שהשורה החיצונה היא מן הארץ ועדשמי קורה, ושורה זו אינה עליונה, וגם יהיה ממש מעכallow לא נחלקו רב ושמואל בשורה העליונה, ואני זה כן. עיין ביאור היל' בטעאות למקרה שלמה דם מ"ט ש"ו.¹⁴ 7 וכן פריש ר"ח בדעת שמואל ופסק כמותו, ע"י. ובכ"ב בס' העיטור שם בשם איכא מ"ד. עיין ביאור הלכה של המ"ב סוס"י תל"ג שהר"ח בסוף דבריו סותר דבריו הראשונים בביאור ד' שמואל, ועוד העיר מלשון "ודיו" שבר"ח, דادرבא שמואל מחייב יותר מרוב. הבין המשנה ברורה בכוונת ר"ח שמספרים בדעת רב כפירש"י, אבל הכנון שככל דברי הר'יה מראשים לופעם מקבלים לפירוש זה שכ' רבענו בין ביאור דעת רב ובין ביאור דעת שמואל; וכבר העירו על צל בפתח הדבר לעיטור שם אוות כ"ד, ובמלואים לפיר"ח בגמרה דף מ"ז, עיין בדבריהם. 8 וכ"כ בס' העיטור שם, ועי' במהר"ם הלאו. 9 לא פרישו כלום וכו'. כפول בכתה"י, והשפטנווה. 10 וכן הקשה במתרם

הלאו לפ"י זה. ועי' מש"כ בזה בפתחה"ד שם.
1 בכתה"י מחוק. 2 צ"ל: עצמן. 3 וכן פרש"י במשנה (בראש יוסף: ורש"י במשנה מצין אין חוששין במלת כו', והתחילה וממקומם). וככ' התוס' בעמ' ב' ד"ה ולא, שמדובר באותו בית הוא. ולפ"ז הביבא הראשונה שנוביה בדרך לא זו אף זו, ועי' בפנ"י. אבל מהירושלמי ממשיע שמדובר במקום רחוב מן מבית לבית. 4 בזה מתইישת קושית התוט' בד"ה אין. 5 כגי כי"מ, ולפנינו: אין. 6 בעמ' ב'. 7 עי' ב מהרש"א ד"ה